

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

GRAD RIJEKA

Gradonačelnik

KLASA: 024-02/23-01/94-44

URBROJ: 2170-1-02-00-23-8

Rijeka, 2. 10. 2023.

Gradonačelnik je 2. listopada 2023. godine donio sljedeći

z a k l j u č a k

1. Prihvaća se Protokol o postupanju u slučaju prekoračenja pragova upozorenja i praga obavješćivanja za koncentraciju prizemnog ozona u Aglomeraciji HR RI.

Protokol je sastavni dio ovog zaključka.

2. Zadužuje se Upravni odjel za gospodarstvo, razvoj, ekologiju i europske projekte za provedbu Protokola iz točke 1. ovog zaključka.

Dostaviti:

Upravni odjel za urbanizam, prostorno uređenje
i graditeljstvo, n/r Ljiljane Buljan i Srđana Kosovca

2. Upravni odjel za gospodarstvo, razvoj,
ekologiju i europske projekte, n/r Jane Sertić,
Tanje Saulig Brajdić i Ede Rumore

Protokol o postupanju u slučaju prekoračenje pragova upozorenja i praga obavješćivanja za koncentraciju prizemnog ozona u Aglomeraciji HR RI**Način postupanja****A1) Onečišćenje prizemnim ozonom**

U slučaju pojave prekoračenja koncentracije prizemnog ozona u zraku (od 180 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ za obavješćivanje i od 240 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ za upozorenje) u neprekidnom trajanju od jednog (1) sata, **DHMZ za postaju Rijeka -2 i Omišalj (otok Krk) te NZZJZ za postaje Mlaka, Opatija – Gorovo, Krasica – Bakar, Kostrena – Paveki i Omišalj LNG e-mail porukom obavještavaju o tome (upozoravajuća poruka 1) ovisno o lokaciji onečišćenja:**

1. Županijski centar 112
  2. MUPRCZ
  3. Gradonačelnika Grada Rijeke
  4. Pročelnicu Upravnog odjela za gospodarstvo, razvoj, ekologiju i europske projekte Grada Rijeke
  5. Načelnika Stožera civilne zaštite Primorsko-goranske županije
  6. Gradonačelnika Grada Bakra
  7. Gradonačelnika Grada Opatije
  8. Načelnika Općine Kostrena
  9. Načelnicu Općine Omišalj
  10. Načelnicu Općine Viškovo
  11. Pročelnicu Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ
- Primatelji obavijesti mogu pristupiti podacima mjerenja kvalitete zraka s mjernih postaja putem portala kvalitete zraka <http://iszz.azo.hr/iskzl/index.html> čime provjeravaju istinitost upozoravajuće poruke 1.

Ukoliko je srednja satna koncentracija ozona O_3 tijekom sljedećeg sata **manja od 180 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ procedura se obustavlja, o čemu odlučuju DHMZ, NZZJZ, Županijski centar 112 i MUPRCZ.**

Nakon jednog (1) sata neprekidnog prekoračenja onečišćenja, Županijski centar 112 i MUPRCZ odobravaju da se putem lokalnih medija i Hrvatske radiotelevije (u daljnjem tekstu: HRT) obavještava javnost o vrsti, stupnju i trajanju onečišćenja.

A 2) Onečišćenje SO_2 ili NO_2

U slučaju pojave prekoračenja praga upozorenja koncentracije SO_2 od 500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ u neprekidnom uzastopnom trajanju od tri sata, te praga upozorenja koncentracije NO_2 od 400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ u neprekidnom trajanju od tri sata, **DHMZ za postaje Rijeka-2 i Omišalj (otok Krk) te NZZJZ za SO_2 - postaje Mlaka, Urinj i Omišalj LNG te NO_2 – postaje Mlaka, Marišćina, Krasica – Bakar, Kostrena – Paveki, Urinj i Omišalj LNG, e-mail porukom obavještavaju o tome (upozoravajuća poruka 1) ovisno o lokaciji onečišćenja:**

1. Županijski centar 112
  2. MUPRCZ
  3. Gradonačelnika Grada Rijeke
  4. Pročelnicu UO za gospodarstvo, razvoj, ekologiju i europske projekte Grada Rijeke
  5. Načelnika Stožera civilne zaštite Primorsko-goranske županije
  6. Gradonačelnika Grada Bakra
  7. Gradonačelnika Grada Opatije
  8. Načelnika Općine Kostrena
  9. Načelnicu Općine Omišalj
  10. Načelnicu Općine Viškovo
  11. Pročelnicu Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ
- Primatelji obavijesti mogu pristupiti podacima mjerenja kvalitete zraka s mjernih postaja putem portala kvalitete zraka <http://iszz.azo.hr/iskzl/index.html> čime provjeravaju istinitost upozoravajuće poruke 1.

Ukoliko je srednja satna koncentracija SO₂ ili NO₂ tijekom sljedećeg sata manja od praga upozorenja procedura se obustavlja o čemu odlučuju DHMZ, NZZJZ, Županijski centar 112 i MUPRCZ.

Nakon jednog (1) sata neprekidnog prekoračenja onečišćenja, Županijski centar 112 i MUPRCZ odobravaju da se putem lokalnih medija i HRT-a obavještava javnost o vrsti, stupnju i trajanju onečišćenja.

U slučaju da su koncentracije onečišćujućih tvari manje od vrijednosti iz zakonskog propisa prekida se slanje obavijesti, dok se u suprotnom obavijesti šalju svaki sljedeći sat do smanjenja onečišćenja (odnosno dok koncentracije onečišćujućih tvari ne budu manje od vrijednosti iz zakonskog propisa).

Obavješćivanje javnosti

Nakon jednog (1) sata uzastopnog onečišćenja djelatnik DHMZ-a ili NZZJZ Rijeka, ovisno o postaji s koje stiže informacija ispunjava i potpisuje obrazac izvješća s podacima o vremenu prekoračenja praga obavješćivanja ili praga upozorenja i iznosu koncentracije onečišćenja prizemnim ozonom O₃ (Privitak 1a.) te ga dostavljaju Županijskom centru 112 i MUPRCZ-u koji ga prosljeđuju lokalnim medijima (Radio Rijeka, Laganini radio i druge lokalne radio postaje), zajedno s pripremljenim priopćenjem za prekoračenje praga obavješćivanja, odnosno prekoračenje praga upozorenja za prizemni ozon (Privitak 2a.).

Isti postupak primjenjuje se i kod trosatnog prekoračenja praga upozorenja za SO₂ i NO₂ (Privitci 1b. i 2b.).

Priopćenje se ponavlja svaki sat od prekoračenja praga obavješćivanja do trenutka pada koncentracije prizemnog ozona O₃ ispod 180 µg/m³ odnosno SO₂ 500 µg/m³ te NO₂ 400 µg/m³ nakon tri sata.

Županijski centar 112 i MUPRCZ također kontaktiraju HRT s ciljem emitiranja obavijesti i informiranja javnosti o prekoračenju praga obavješćivanja, odnosno praga upozorenja za prizemni ozon O₃, SO₂ i NO₂ za područje Aglomeracije HR RI (Privitci 3a. i 3b.)

Normalizacija stanja

Prestanak opasnosti nastupa u trenutku kada koncentracija prizemnog ozona O₃ padne ispod 180 µg/m³, SO₂ 500 µg/m³ i NO₂ 400 µg/m³ u trajanju od najmanje 60 minuta. Županijski centar 112 i MUPRCZ tada usmeno odobravaju da se obavijesti javnost putem HRT-a i putem navedenih lokalnih medija, da je koncentracija prizemnog ozona O₃, SO₂ i NO₂ u granicama normale te je nastupila normalizacija stanja.

Teoretski se prekoračenje praga obavješćivanja i praga upozorenja može ponoviti nekoliko puta tijekom dana te se tada postupak ponavlja po istom protokolu.

POPIS KRATICA

Akcijski plan - Akcijiški plan za smanjenje onečišćenja prizemnim ozonom za grad Rijeku 2016.-2020. godine

CH₄ – metan

CO – ugljični monoksid

DHMZ – Državni hidrometeorološki zavod

FZOEU – Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

HOS – hlapivi organski spojevi

ITS – Inteligentni transportni sustav

MINGOR – Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

MUPRCZ – Ministarstvo unutarnjih poslova, Ravnateljstvo civilne zaštite, Područni ured civilne zaštite Rijeka

NO₂ – dušikov dioksid

NO_x – dušikovi oksidi

NZZJZ – Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije

PGŽ – Primorsko-goranska županija

PM_{2.5} - lebdeće čestice promjera manje od 2,5 µm

SO₂ – sumpor dioksid

SO_x – sumporni oksidi

Shematski prikaz

PROTOKOL O POSTUPANJU U SLUČAJU PREKORAČENJA PRAGOVA OBAVJEŠĆIVANJA I UPOZORENJA ZA KONCETRACIJU PRIZEMNOG OZONA U AGLOMERACIJI HR RI

**DHMZ- POSTAJA RIJEKA-2 i OMIŠALJ (OTOK KRK) /NZZJZ-
OSTALE POSTAJE**

- **MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA, RAVNATELJSTVO CIVILNE ZAŠTITE, PODRUČNI URED CIVILNE ZAŠTITE RIJEKA**
- **NAČELNIK ŽUPANIJSKOG CENTRA 112**
- **GRADONAČELNICI/CE I OPĆINSKI/E NAČELNICI/E AGLOMERACIJE HR RI**
- **PROČELNICA UPRAVNOG ODJELA ZA GOSPODARSTVO, RAZVOJ, EKOLOGIJU I EUROPSKE PROJEKTE GRADA RIJEKE**
- **PROČELNICA UPRAVNOG ODJELA ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRADITELJSTVO I ZAŠTITU OKOLIŠA PGŽ**

KONTAKTI

Županijski centar 112 – rijeka112@civilna-zastita.hr
MUP Ravnateljstvo CZ, područni ured Rijeka – rijeka112@mup.hr
Gradonačelnik grada Rijeke – gradonacelnik@rijeka.hr
Pročelnica Upravnog odjela za gospodarstvo, razvoj, ekologiju i europske projekte Grada Rijeke – poduzetnistvo@rijeka.hr
Gradonačelnik grada Bakra – gradonacelnik@bakar.hr
Gradonačelnik grada Opatije – gradonacelnik@opatija.hr
Načelnik općine Kostrena – kostrena@kostrena.hr
Načelnica općine Omišalj – opcina@omisalj.hr
[Načelnica općine Viškovo - nacelnica@opcina-viskovo.hr](mailto:nacelnica@opcina-viskovo.hr)
Pročelnica Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ - Koraljka.Vahar-Jurkovic@pgz.hr
Osoba za kontakt putem SMS poruke – Tanja Saulig Brajdić, Grad Rijeka, [098 935 41 92](tel:0989354192)

Privitak 1a.

Obavijest DHMZ-a ili NZZJZ za prekoračenje razine prizemnog ozona

Obavijest DHMZ-a ili NZZJZ o pojavi koncentracije prizemnog ozona koja prelazi prag obavješćivanja (i prag upozorenja) u gradu Rijeci/ ili drugoj JLS, a izmjerena je na automatskoj mjernoj postaji _____ za trajno praćenje kvalitete zraka.

Razina onečišćenja prizemnim ozonom koja prelazi prag obavješćivanja od $180 \mu\text{g}/\text{m}^3$ pojavila se dana _____ u _____ sati.

(Prag upozorenja od $240 \mu\text{g}/\text{m}^3$ bio je prekoračen u _____ sati.)

Koncentracija prizemnog ozona kretala se od _____ do _____ mikrograma po prostornom metru zraka.

U Rijeci, _____

Voditelj smjene:

_____
(ime, prezime, potpis)

Privitak 1b.

Obavijest DHMZ-a ili NZZJZ za prekoračenje razine SO₂ i NO₂

Obavijest DHMZ-a ili NZZJZ o pojavi koncentracija SO₂ / NO₂ koja prelazi prag upozorenja u gradu Rijeci/ili drugoj JLS, a izmjerena je na automatskoj mjernoj postaji _____ za trajno praćenje kvalitete zraka.

Razina onečišćenja SO₂ koja prelazi prag upozorenja od 500 µg/m³ pojavila se dana _____ u _____ sati.

Razina onečišćenja NO₂ koja prelazi prag upozorenja od 400 µg/m³ pojavila se dana _____ u _____ sati.

Koncentracija SO₂ kretala se od _____ do _____ mikrograma po prostornom metru zraka.

Koncentracija NO₂ kretala se od _____ do _____ mikrograma po prostornom metru zraka.

U Rijeci, _____

Voditelj smjene:

_____
(ime, prezime, potpis)

Privitak 2a.

Priopćenje za javnost putem radija i web portala (u slučaju prekoračenja praga obavješćivanja i praga upozorenja prizemnim ozonom)

Poštovani građani, obavještavamo vas da je u gradu Rijeci/ili drugoj JLS na mjernoj postaji _____, dana _____.20__ došlo do prekoračenja praga obavješćivanja (i praga upozorenja) za prizemni ozon u trajanju duljem od tri sata.

Prag obavješćivanja ($180 \mu\text{g}/\text{m}^3$) bio je prekoračen u razdoblju od _____sati do _____sati, a prag upozorenja ($240 \mu\text{g}/\text{m}^3$) od _____sati do _____sati.

Ozon (O_3) je snažan oksidirajući kemijski spoj. Simptomi izloženosti koji se pojavljuju uključuju: kašalj, iritaciju grla, bol prilikom dubokog udisaja zraka, bol u prsima, te glavobolju i mučninu. Ovo se posebno odnosi na djecu, osobe s bolestima pluća, starije osobe i ljudi koji obavljaju različite poslove na otvorenom, a koji mogu biti posebno osjetljivi na ozon.

Pozivamo Vas da slijedite savjete i preporuke te mjere zaštite zdravlja ljudi i okoliša koje se poduzimaju prilikom pojave prekoračenja praga obavješćivanja i praga upozorenja:

- paziti kako svojim ponašanjem i aktivnostima ne bi dodatno doprinijeli onečišćivanju zraka i tome dodatno ugrozili ugrožene skupine stanovništva;
- ne upotrebljavati uređaje za zagrijavanje prostorija na fosilna goriva, pogotovo ne one bez učinkovitog odvođenja dimnih plinova;
- za kuhanje koristiti gdje god je to moguće električna kuhala i pećnice umjesto plinskih štednjaka i štednjaka na kruto gorivo;
- ne pušiti u stambenim i radnim prostorijama;
- odgoditi čišćenje sredstvima koje sadrže korozivne kemikalije i otapala, popravke pri kojima se koriste ljepila, boje, lakovi, upotrebu insekticida i sve ostale radnje i aktivnosti koje nisu hitne i neophodne, a pri kojima se onečišćuje zrak u prostorijama s obzirom da se prostorije ne mogu provjetriti otvaranjem prozora;
- ne koristiti mehaničku ventilaciju kojom se u prostorije ubacuje zrak i ne otvarati prozore;
- ugrožene skupine stanovništva (mala djeca, trudnice, stariji ljudi, kronični bolesnici, osobe slabog zdravlja i osjetljive osobe) trebale bi izbjegavati izlazak na ulice.

Pozivamo sve potencijalne onečišćivače na području grada da za vrijeme trajanja posebnih mjera zaštite zdravlja ljudi i okoliša:

- da odgode poslove i aktivnosti koje mogu dodatno onečistiti zrak, ako nisu hitne i/ili neophodne,
- da proizvodne procese pažljivo vode i nadziru kako bi se spriječilo svako daljnje onečišćenje zraka,
  - po potrebi privremeno obustave pogone, uz napomenu da se ne dovede u pitanje sigurnost radnika i okoliša.

Pozivamo sve vozače da:

- obavezno smanje brzinu kretanja automobila u području u kojem je došlo do prekoračenja razine koncentracije ozona,
- poštuju ograničenje ili zabranu korištenja motornih vozila u području u kojem je došlo do prekoračenja dozvoljenih koncentracija ozona, izuzimajući: javni prijevoz i taksi vozila, invalidska vozila, službena vozila policije, vojske, željeznice i pošte, vozila za opskrbu građana osnovnim potrepštinama, vozila vatrogasne službe, prve pomoći, prijevoz bolesnika i liječnika i lijekova i slično.

Privitak 2b.

Priopćenje za javnost putem radija i web portala (u slučaju prekoračenja praga upozorenja za SO₂ i NO₂)

Poštovani građani, obavještavamo vas da je u gradu Rijeci /ili drugoj JLS na mjernoj postaji _____, dana _____.20___. došlo do prekoračenja praga upozorenja) za SO₂ / NO₂ u trajanju duljem od tri sata.

Prag upozorenja za SO₂ od 500 µg/m³ bio je prekoračen u razdoblju od _____ sati do _____ sati.

Prag upozorenja za NO₂ od 400 µg/m³ bio je prekoračen u razdoblju od _____ sati do _____ sati.

SO₂/NO₂ su otrovni plinovi. Simptomi izloženosti koji se pojavljuju uključuju: kašalj, iritaciju grla, bol prilikom dubokog udisaja zraka, bol u prsima, te glavobolju i mučninu. Ovo se posebno odnosi na djecu, osobe s bolestima pluća, starije osobe i ljudi koji obavljaju različite poslove na otvorenom.

Pozivamo Vas da slijedite savjete i preporuke te mjere zaštite zdravlja ljudi i okoliša koje se poduzimaju prilikom pojave prekoračenja praga upozorenja:

- paziti kako svojim ponašanjem i aktivnostima ne bi dodatno doprinijeli onečišćivanju zraka i tome dodatno ugrozili ugrožene skupine stanovništva;
- ne upotrebljavati uređaje za zagrijavanje prostorija na fosilna goriva, pogotovo ne one bez učinkovitog odvođenja dimnih plinova;
- za kuhanje koristiti gdje god je to moguće električna kuhala i pećnice umjesto plinskih štednjaka i štednjaka na kruto gorivo;
- ne pušiti u stambenim i radnim prostorijama;
- odgoditi čišćenje sredstvima koje sadrže korozivne kemikalije i otapala, popravke pri kojima se koriste ljepila, boje, lakovi, upotrebu insekticida i sve ostale radnje i aktivnosti koje nisu hitne i neophodne, a pri kojima se onečišćuje zrak u prostorijama s obzirom da se prostorije ne mogu provjetriti otvaranjem prozora;
- ne koristiti mehaničku ventilaciju kojom se u prostorije ubacuje zrak i ne otvarati prozore;
- ugrožene skupine stanovništva (mala djeca, trudnice, stariji ljudi, kronični bolesnici, osobe slabog zdravlja i osjetljive osobe) trebale bi izbjegavati izlazak na ulice.

Pozivamo sve potencijalne onečišćivače na području grada da za vrijeme trajanja posebnih mjera zaštite zdravlja ljudi i okoliša:

- da odgode poslove i aktivnosti koje mogu dodatno onečistiti zrak, ako nisu hitne i/ili neophodne,
- da proizvodne procese pažljivo vode i nadziru kako bi se spriječilo svako daljnje onečišćenje zraka,
  - po potrebi privremeno obustave pogone, uz napomenu da se ne dovede u pitanje sigurnost radnika i okoliša.

Pozivamo sve vozače da:

- obavezno smanje brzinu kretanja automobila u području u kojem je došlo do prekoračenja razine koncentracije SO₂/NO₂,
- poštuju ograničenje ili zabranu korištenja motornih vozila u području u kojem je došlo do prekoračenja dozvoljenih koncentracija SO₂/NO₂, izuzimajući: javni prijevoz i taksi vozila, invalidska vozila, službena vozila policije, vojske, željeznice i pošte, vozila za opskrbu građana osnovnim potrepštinama, vozila vatrogasne službe, prve pomoći, prijevoz bolesnika i liječnika i lijekova i slično.

Privitak 3a.

Priopćenje za javnost putem Hrvatske radiotelevizije (HRT) – prizemni ozon

U gradu Rijeci/ili drugoj JLS pojavilo se prekomjerno onečišćenje zraka prizemnim ozonom te je prag obavješćivanja bio prekoračen u razdoblju od ____sati do ____sati (a prag upozorenja od ____sati do ____sati).

Pozivaju se građani da za detaljnije informacije i preporuke o ponašanju u vrijeme trajanja kritične situacije slušaju program Radio Rijeke, Laganini radio i druge lokalne radio stanice.

Privitak 3b.

Priopćenje za javnost putem Hrvatske radiotelevizije (HRT) – SO₂ i NO₂

U gradu Rijeci /ili drugoj JLS pojavilo se prekomjerno onečišćenje zraka SO₂ te je prag upozorenja bio prekoračen u razdoblju od ____sati do ____sati .

U gradu Rijeci /ili drugoj JLS pojavilo se prekomjerno onečišćenje zraka NO₂ te je prag upozorenja bio prekoračen u razdoblju od ____sati do ____sati .

Pozivaju se građani da za detaljnije informacije i preporuke o ponašanju u vrijeme trajanja kritične situacije slušaju program Radio Rijeke, Laganini radio i druge lokalne radio stanice.

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA

**Upravni odjel za gospodarstvo, razvoj,
ekologiju i europske projekte**
KLASA: 302-01/23-02/73
URBROJ: 2170-01-05-00-23-1
Rijeka, 29.9.2023.

MATERIJAL ZA GRADONAČELNIKA
za donošenje

**PREDMET: Prijedlog Zaključka o Protokolu o postupanju u slučaju prekoračenja
pragova obavješćivanja i upozorenja za koncentracije prizemnog ozona
u Aglomeraciji HR RI**

PRIPREMILI:

Tanja Saulig Brajdić, mag.mol.biol.

Srđan Kosovac, dipl. iur.

Eda Rumora, d.i.a.

Privremena Pročelnica:

Ljiljana Buljan, d.i.g.

Privremena pročelnica

Jana Sertić

OBRAZLOŽENJE

Uvod

Ovim Protokolom uređuje se postupanje u slučaju prekoračenja pragova obavješćivanja i upozorenja za koncentracije prizemnog ozona u zraku u Aglomeraciji HR RI. Zakonom o zaštiti zraka ("Narodne novine" broj 127/19 i 57/22), člankom 46. stavkom 4. određeno je da izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave (u daljnjem tekstu: JLS) informira javnost o prekoračenjima pragova za onečišćenje prizemnim ozonom, sumporovim dioksidom i dušikovim dioksidom putem priopćenja medijima koji pokrivaju područje te JLS-e. Uredbom o razinama onečišćujućih tvari u zraku („Narodne novine“ broj 77/20), člankom 11. stavkom 2. određeno je koje sve pojedinosti navedena priopćenja medijima moraju sadržavati. Predloženi Protokol sadrži sve što je određeno prethodno navedenim odredbama, a zasniva se na praćenju koncentracija prizemnog ozona u zraku izmjerenih na Državnoj postaji Rijeka - 2 i Omišalj (otok Krk) te Županijskim postajama Mlaka, Opatija – Gorovo, Krasica – Bakar, Kostrena – Paveki i Omišalj LNG.

Podaci o satnim vrijednostima koncentracija prizemnog ozona s navedenih automatskih mjernih postaja prenose se putem softvera na računalo DHMZ-a ili računalo u NZZJZ.

Pragom obavješćivanja za prizemni ozon smatra se prekoračenje koncentracije prizemnog ozona kada jednosatne vrijednosti prekorače vrijednost od **180 µg/m³** u neprekidnom uzastopnom trajanju od **jednoga sata**. Prag obavješćivanja je razina onečišćenosti čije prekoračenje predstavlja opasnost za ljudsko zdravlje pri kratkotrajnoj izloženosti za osjetljive skupine stanovništva i o kojima se žurno i na odgovarajući način informira javnost.

Pragom upozorenja smatra se prekoračenje koncentracije prizemnog ozona kada jednosatne vrijednosti prekorače vrijednost od **240 µg/m³** u neprekidnom uzastopnom trajanju od **jednoga sata**. Prag upozorenja je razina onečišćenosti čije prekoračenje predstavlja opasnost za ljudsko zdravlje pri kratkotrajnoj izloženosti za čitavo stanovništvo i pri čijoj se pojavi žurno poduzimaju odgovarajuće propisane mjere.

Osim ozona, potrebno je pratiti i koncentracije **SO₂** i **NO₂** koji također utječu na zdravlje ljudi, a u korelaciji su s prizemnim ozonom. **Prag upozorenja za SO₂ je prekoračenje koncentracije od 500 µg/m³ u neprekidnom uzastopnom trajanju od tri sata. Prag upozorenja za NO₂ je prekoračenje koncentracije od 400 µg/m³ u neprekidnom uzastopnom trajanju od tri sata.** Za prekoračenje praga upozorenja mora se mjeriti tijekom tri uzastopna sata na mjestima koja su reprezentativna za kvalitetu zraka na najmanje 100 km² ili na čitavoj aglomeraciji. Mjerne postaje koje podliježu praćenju NO₂ su: Marišćina, Mlaka, Paveki, Krasica, Urinj, Omišalj LNG, Omišalj (otok Krk) i Rijeka-2. Mjerne postaje koje podliježu praćenju SO₂ su: Mlaka, Urinj, Omišalj i Rijeka-2.

1. Način postupanja

Protokolom se regulira sustav obavješćivanja u situacijama kada dolazi do povećanja koncentracije prizemnim ozonom te prekursora ozona i povećanih koncentracija SO₂ i NO₂.

Sudionici u ovom Protokolu su: **Aglomeracija HR RI (Grad Rijeka, Grad Bakar, Grad Kastav, Grad Kraljevica, Grad Opatija, Općina Viškovo, Općina Čavle, Općina Jelenje, Općina Kostrena, Općina Klana, Općina Matulji, Općina Lovran i Općina Omišalj)**, Državni hidrometeorološki zavod (u daljnjem tekstu: DHMZ), Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije (u daljnjem tekstu: NZZJZ), Stožer Civilne zaštite Primorsko-goranske županije, Županijski centar 112, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije i Ministarstvo unutarnjih poslova, Ravnateljstvo civilne zaštite, Područni ured civilne zaštite Rijeka (u daljnjem tekstu: MUPRCZ), INA.

Upravni odjel za gospodarstvo, razvoj, ekologiju i europske projekte Grada Rijeke vodi i ažurira podatke o kontaktima svih sudionika koji navedenom Odjelu dostavljaju pravovremeno svaku promjenu podataka o kontakt osobama.

U procesu prijedloga protokola kontaktirani su svi prethodno navedeni sudionici, a odgovorili su sljedeći:

- MUPRCZ
- INA d.d.
- Grad Kraljevica
- Grad Kastav
- Pročelnica Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije
- NZZJZ
- DHMZ
- Županijski centar 112
- Stožer civilne zaštite Grada Rijeke.

Sve primjedbe i prijedlozi sudionika koji su odgovorili usvojeni su i ugrađeni u Protokol.

Međusobna koordinacija tijela i osoba prikazana je na shematskom prikazu.

Shematski prikaz

PROTOKOL O POSTUPANJU U SLUČAJU PREKORAČENJA PRAGOVA OBAVJEŠĆIVANJA I UPOZORENJA ZA KONCETRACIJU PRIZEMNOG OZONA U AGLOMERACIJI HR RI

**DHMZ- POSTAJA RIJEKA-2 i OMIŠALJ (OTOK KRK) /NZZJZ-
OSTALE POSTAJE**

- **MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA, RAVNATELJSTVO CIVILNE ZAŠTITE, PODRUČNI URED CIVILNE ZAŠTITE RIJEKA**
- **NAČELNIK ŽUPANIJSKOG CENTRA 112**
- **GRADONAČELNICI/CE I OPĆINSKI/E NAČELNICI/E AGLOMERACIJE HR RI**
- **PROČELNICA UPRAVNOG ODJELA ZA GOSPODARSTVO, RAZVOJ, EKOLOGIJU I EUROPSKE PROJEKTE GRADA RIJEKE**
- **PROČELNICA UPRAVNOG ODJELA ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRADITELJSTVO I ZAŠTITU OKOLIŠA PGŽ**

KONTAKTI

Županijski centar 112 – rijeka112@civilna-zastita.hr
MUP Ravnateljstvo CZ, područni ured Rijeka – rijeka112@mup.hr
Gradonačelnik grada Rijeke – gradonacelnik@rijeka.hr
Pročelnica Upravnog odjela za gospodarstvo, razvoj, ekologiju i europske projekte Grada Rijeke – poduzetnistvo@rijeka.hr
Gradonačelnik grada Bakra – gradonacelnik@bakar.hr
Gradonačelnik grada Opatije – gradonacelnik@opatija.hr
Načelnik općine Kostrena – kostrena@kostrena.hr
Načelnica općine Omišalj – opcina@omisalj.hr
[Načelnica općine Viškovo - nacelnica@opcina-viskovo.hr](mailto:nacelnica@opcina-viskovo.hr)
Pročelnica Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ - Koraljka.Vahar-Jurkovic@pgz.hr
Osoba za kontakt putem SMS poruke – Tanja Saulig Brajdić, Grad Rijeka, [0989354192](tel:0989354192)

2. Prijedlog Protokola o postupanju u slučaju prekoračenje pragova upozorenja i praga obavješćivanja za koncentracije prizemnog ozona u Aglomeraciji HR RI

Način postupanja

A1) Onečišćenje prizemnim ozonom

U slučaju pojave prekoračenja koncentracije prizemnog ozona u zraku (od $180 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za obavješćivanje i od $240 \mu\text{g}/\text{m}^3$ za upozorenje) u neprekidnom trajanju od jednog (1) sata, **DHMZ za postaju Rijeka -2 i Omišalj (otok Krk) te NZZJZ za postaje Mlaka, Opatija – Gorovo, Krasica – Bakar, Kostrena – Paveki i Omišalj LNG e-mail porukom obavještavaju o tome (upozoravajuća poruka 1) ovisno o lokaciji onečišćenja:**

1. Županijski centar 112
2. MUPRCZ
3. Gradonačelnika Grada Rijeke
4. Pročelnicu Upravnog odjela za gospodarstvo, razvoj, ekologiju i europske projekte Grada Rijeke
5. Načelnika Stožera civilne zaštite Primorsko-goranske županije
6. Gradonačelnika Grada Bakra
7. Gradonačelnika Grada Opatije
8. Načelnika Općine Kostrena
9. Načelnicu Općine Omišalj
10. Načelnicu Općine Viškovo
11. Pročelnicu Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ

Primatelji obavijesti mogu pristupiti podacima mjerenja kvalitete zraka s mjernih postaja putem portala kvalitete zraka <http://iszz.azo.hr/iskzl/index.html> čime provjeravaju istinitost upozoravajuće poruke 1.

Ukoliko je srednja satna koncentracija ozona O_3 tijekom sljedećeg sata manja od $180 \mu\text{g}/\text{m}^3$ **procedura se obustavlja, o čemu odlučuju DHMZ, NZZJZ, Županijski centar 112 i MUPRCZ.**

Nakon jednog (1) sata neprekidnog prekoračenja onečišćenja, Županijski centar 112 i MUPRCZ odobravaju da se putem lokalnih medija i Hrvatske radiotelevije (u daljnjem tekstu: HRT) obavještava javnost o vrsti, stupnju i trajanju onečišćenja.

A2) Onečišćenje SO_2 ili NO_2

U slučaju pojave prekoračenja praga upozorenja koncentracije SO_2 od $500 \mu\text{g}/\text{m}^3$ u neprekidnom uzastopnom trajanju od tri sata, te praga upozorenja koncentracije NO_2 od $400 \mu\text{g}/\text{m}^3$ u neprekidnom trajanju od tri sata, **DHMZ za postaje Rijeka-2 i Omišalj (otok Krk) te NZZJZ za SO_2 - postaje Mlaka, Urinj i Omišalj LNG te NO_2 – postaje Mlaka, Marišćina, Krasica – Bakar, Kostrena – Paveki, Urinj i Omišalj LNG, e-mail porukom obavještavaju o tome (upozoravajuća poruka 1) ovisno o lokaciji onečišćenja:**

1. Županijski centar 112
2. MUPRCZ
3. Gradonačelnika Grada Rijeke

4. Pročelnicu UO za gospodarstvo, razvoj, ekologiju i europske projekte Grada Rijeke
5. Načelnika Stožera civilne zaštite Primorsko-goranske županije
6. Gradonačelnika Grada Bakra
7. Gradonačelnika Grada Opatije
8. Načelnika Općine Kostrena
9. Načelnicu Općine Omišalj
10. Načelnicu Općine Viškovo
11. Pročelnicu Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša
PGŽ

Primatelji obavijesti mogu pristupiti podacima mjerenja kvalitete zraka s mjernih postaja putem portala kvalitete zraka <http://iszz.azo.hr/iskzl/index.html> čime provjeravaju istinitost upozoravajuće poruke 1.

Ukoliko je srednja satna koncentracija SO₂ ili NO₂ tijekom sljedećeg sata manja od praga upozorenja procedura se obustavlja o čemu odlučuju DHMZ, NZZJZ, Županijski centar 112 i MUPRCZ.

Nakon jednog (1) sata neprekidnog prekoračenja onečišćenja, Županijski centar 112 i MUPRCZ odobravaju da se putem lokalnih medija i HRT-a obavještava javnost o vrsti, stupnju i trajanju onečišćenja.

U slučaju da su koncentracije onečišćujućih tvari manje od vrijednosti iz zakonskog propisa prekida se slanje obavijesti, dok se u suprotnom obavijesti šalju svaki sljedeći sat do smanjenja onečišćenja (odnosno dok koncentracije onečišćujućih tvari ne budu manje od vrijednosti iz zakonskog propisa).

Obavješćivanje javnosti

Nakon jednog (1) sata uzastopnog onečišćenja djelatnik **DHMZ-a ili NZZJZ Rijeka, ovisno o postaji s koje stiže informacija, ispunjava i potpisuje obrazac izvješća s podacima** o vremenu prekoračenja praga obavješćivanja ili praga upozorenja i iznosu koncentracije onečišćenja prizemnim ozonom O₃ (Privitak 1a.) te ga dostavljaju **Županijskom centru 112 i MUPRCZ-u** koji ga prosljeđuju lokalnim medijima (Radio Rijeka, Laganini radio i druge lokalne radio postaje), zajedno s pripremljenim priopćenjem za prekoračenje praga obavješćivanja, odnosno prekoračenje praga upozorenja za prizemni ozon (Privitak 2a.).

Isti postupak primjenjuje se i kod trosatnog prekoračenja praga upozorenja za SO₂ i NO₂ (Privitci 1b. i 2b.).

Priopćenje se ponavlja svaki sat od prekoračenja praga obavješćivanja do trenutka pada koncentracije prizemnog ozona O₃ ispod 180 µg/m³, odnosno SO₂ 500 µg/m³, te NO₂ 400 µg/m³ nakon tri sata.

Županijski centar 112 i MUPRCZ također kontaktiraju HRT s ciljem emitiranja obavijesti i informiranja javnosti o prekoračenju praga obavješćivanja, odnosno praga upozorenja za prizemni ozon O₃, SO₂ i NO₂ za područje Aglomeracije HR RI (Privitci 3a. i 3b.)

Normalizacija stanja

Prestanak opasnosti nastupa u trenutku kada koncentracija prizemnog ozona O₃ padne ispod 180 µg/m³, SO₂ 500 µg/m³ i NO₂ 400 µg/m³ u trajanju od najmanje 60

minuta. Županijski centar 112 i MUPRCZ tada usmeno odobravaju da se obavijesti javnost putem HRT-a i putem navedenih lokalnih medija, da je koncentracija prizemnog ozona O₃, SO₂ i NO₂ u granicama normale te je nastupila normalizacija stanja.

Teoretski se prekoračenje praga obavješćivanja i praga upozorenja može ponoviti nekoliko puta tijekom dana te se tada postupak ponavlja po istom protokolu.

POPIS KRATICA

Akcijski plan - Akcijski plan za smanjenje onečišćenja prizemnim ozonom za grad Rijeku 2016.-2020. godine

CH₄ – metan

CO – ugljični monoksid

DHMZ – Državni hidrometeorološki zavod

FZOEU – Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

HOS – hlapivi organski spojevi

ITS – Inteligentni transportni sustav

MINGOR – Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

MUPRCZ – Ministarstvo unutarnjih poslova, Ravnateljstvo civilne zaštite, Područni ured civilne zaštite Rijeka

NO₂ – dušikov dioksid

NO_x – dušikovi oksidi

NZZJZ – Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije

PGŽ – Primorsko-goranska županija

PM_{2.5}- lebdeće čestice promjera manje od 2,5 μm

SO₂ – sumpor dioksid

SO_x – sumporni oksidi

Slijedom navedenog, Gradonačelniku Grada Rijeke predlaže se donošenje sljedećeg

ZAKLJUČKA

- 1. Prihvaća se Protokol o postupanju u slučaju prekoračenja pragova upozorenja i praga obavješćivanja za koncentraciju prizemnog ozona u Aglomeraciji HR RI, u privitku.**
- 2. Zadužuje se Upravni odjel za gospodarstvo, razvoj, ekologiju i europske projekte za provedbu Protokola iz točke 1. ovoga Zaključka.**

PRIVITAK

Protokol o postupanju u slučaju prekoračenje pragova upozorenja i praga obavješćivanja za koncentraciju prizemnog ozona u Aglomeraciji HR RI

Način postupanja

A1) Onečišćenje prizemnim ozonom

U slučaju pojave prekoračenja koncentracije prizemnog ozona u zraku (od 180 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ za obavješćivanje i od 240 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ za upozorenje) u neprekidnom trajanju od jednog (1) sata, **DHMZ za postaju Rijeka -2 i Omišalj (otok Krk) te NZZJZ za postaje Mlaka, Opatija – Gorovo, Krasica – Bakar, Kostrena – Paveki i Omišalj LNG e-mail porukom obavještavaju o tome (upozoravajuća poruka 1) ovisno o lokaciji onečišćenja:**

1. Županijski centar 112
2. MUPRCZ
3. Gradonačelnika Grada Rijeke
4. Pročelnicu Upravnog odjela za gospodarstvo, razvoj, ekologiju i europske projekte Grada Rijeke
5. Načelnika Stožera civilne zaštite Primorsko-goranske županije
6. Gradonačelnika Grada Bakra
7. Gradonačelnika Grada Opatije
8. Načelnika Općine Kostrena
9. Načelnicu Općine Omišalj
10. Načelnicu Općine Viškovo
11. Pročelnicu Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ

Primatelji obavijesti mogu pristupiti podacima mjerenja kvalitete zraka s mjernih postaja putem portala kvalitete zraka <http://iszz.azo.hr/iskzl/index.html> čime provjeravaju istinitost upozoravajuće poruke 1.

Ukoliko je srednja satna koncentracija ozona O_3 tijekom sljedećeg sata **manja od 180 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ procedura se obustavlja, o čemu odlučuju DHMZ, NZZJZ, Županijski centar 112 i MUPRCZ.**

Nakon jednog (1) sata neprekidnog prekoračenja onečišćenja, Županijski centar 112 i MUPRCZ odobravaju da se putem lokalnih medija i Hrvatske radiotelevije (u daljnjem tekstu: HRT) obavještava javnost o vrsti, stupnju i trajanju onečišćenja.

A 2) Onečišćenje SO_2 ili NO_2

U slučaju pojave prekoračenja praga upozorenja koncentracije SO_2 od 500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ u neprekidnom uzastopnom trajanju od tri sata, te praga upozorenja koncentracije NO_2 od 400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ u neprekidnom trajanju od tri sata, **DHMZ za postaje Rijeka-2 i Omišalj (otok Krk) te NZZJZ za SO_2 - postaje Mlaka, Urinj i Omišalj LNG te NO_2 – postaje Mlaka, Marišćina, Krasica – Bakar, Kostrena – Paveki, Urinj i Omišalj LNG, e-mail porukom obavještavaju o tome (upozoravajuća poruka 1) ovisno o lokaciji onečišćenja:**

1. Županijski centar 112
2. MUPRCZ
3. Gradonačelnika Grada Rijeke

4. Pročelnicu UO za gospodarstvo, razvoj, ekologiju i europske projekte Grada Rijeke
5. Načelnika Stožera civilne zaštite Primorsko-goranske županije
6. Gradonačelnika Grada Bakra
7. Gradonačelnika Grada Opatije
8. Načelnika Općine Kostrena
9. Načelnicu Općine Omišalj
10. Načelnicu Općine Viškovo
11. Pročelnicu Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša
PGŽ

Primatelji obavijesti mogu pristupiti podacima mjerenja kvalitete zraka s mjernih postaja putem portala kvalitete zraka <http://iszz.azo.hr/iskzl/index.html> čime provjeravaju istinitost upozoravajuće poruke 1.

Ukoliko je srednja satna koncentracija SO₂ ili NO₂ tijekom sljedećeg sata manja od praga upozorenja procedura se obustavlja o čemu odlučuju DHMZ, NZZJZ, Županijski centar 112 i MUPRCZ.

Nakon jednog (1) sata neprekidnog prekoračenja onečišćenja, Županijski centar 112 i MUPRCZ odobravaju da se putem lokalnih medija i HRT-a obavještava javnost o vrsti, stupnju i trajanju onečišćenja.

U slučaju da su koncentracije onečišćujućih tvari manje od vrijednosti iz zakonskog propisa prekida se slanje obavijesti, dok se u suprotnom obavijesti šalju svaki sljedeći sat do smanjenja onečišćenja (odnosno dok koncentracije onečišćujućih tvari ne budu manje od vrijednosti iz zakonskog propisa).

Obavješćivanje javnosti

Nakon jednog (1) sata uzastopnog onečišćenja djelatnik **DHMZ-a ili NZZJZ Rijeka, ovisno o postaji s koje stiže informacija ispunjava i potpisuje obrazac izvješća s podacima o vremenu prekoračenja praga obavješćivanja ili praga upozorenja i iznosu koncentracije onečišćenja prizemnim ozonom O₃ (Privitak 1a.) te ga dostavljaju Županijskom centru 112 i MUPRCZ-u** koji ga prosljeđuju lokalnim medijima (Radio Rijeka, Laganini radio i druge lokalne radio postaje), zajedno s pripremljenim priopćenjem za prekoračenje praga obavješćivanja, odnosno prekoračenje praga upozorenja za prizemni ozon (Privitak 2a.).

Isti postupak primjenjuje se i kod trosatnog prekoračenja praga upozorenja za SO₂ i NO₂ (Privitci 1b. i 2b.).

Priopćenje se ponavlja svaki sat od prekoračenja praga obavješćivanja do trenutka pada koncentracije prizemnog ozona O₃ ispod 180 µg/m³ odnosno SO₂ 500 µg/m³ te NO₂ 400 µg/m³ nakon tri sata.

Županijski centar 112 i MUPRCZ također kontaktiraju HRT s ciljem emitiranja obavijesti i informiranja javnosti o prekoračenju praga obavješćivanja, odnosno praga upozorenja za prizemni ozon O₃, SO₂ i NO₂ za područje Aglomeracije HR RI (Privitci 3a. i 3b.)

Normalizacija stanja

Prestanak opasnosti nastupa u trenutku kada koncentracija prizemnog ozona O₃ padne ispod 180 µg/m³, SO₂ 500 µg/m³ i NO₂ 400 µg/m³ u trajanju od najmanje 60 minuta. Županijski centar 112 i MUPRCZ tada usmeno odobravaju da se obavijesti javnost

putem HRT-a i putem navedenih lokalnih medija, da je koncentracija prizemnog ozona O₃, SO₂ i NO₂ u granicama normale te je nastupila normalizacija stanja.

Teoretski se prekoračenje praga obavješćivanja i praga upozorenja može ponoviti nekoliko puta tijekom dana te se tada postupak ponavlja po istom protokolu.

POPIS KRATICA

Akcijski plan - Akcijski plan za smanjenje onečišćenja prizemnim ozonom za grad Rijeku 2016.-2020. godine

CH₄ – metan

CO – ugljični monoksid

DHMZ – Državni hidrometeorološki zavod

FZOEU – Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost

HOS – hlapivi organski spojevi

ITS – Inteligentni transportni sustav

MINGOR – Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

MUPRCZ – Ministarstvo unutarnjih poslova, Ravnateljstvo civilne zaštite, Područni ured civilne zaštite Rijeka

NO₂ – dušikov dioksid

NO_x – dušikovi oksidi

NZZJZ – Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije

PGŽ – Primorsko-goranska županija

PM_{2,5}- lebdeće čestice promjera manje od 2,5 μm

SO₂ – sumpor dioksid

SO_x – sumporni oksidi

Shematski prikaz

PROTOKOL O POSTUPANJU U SLUČAJU PREKORAČENJA PRAGOVA OBAVJEŠĆIVANJA I UPOZORENJA ZA KONCETRACIJU PRIZEMNOG OZONA U AGLOMERACIJI HR RI

**DHMZ- POSTAJA RIJEKA-2 i OMIŠALJ (OTOK KRK) /NZZJZ-
OSTALE POSTAJE**

- **MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA, RAVNATELJSTVO CIVILNE ZAŠTITE, PODRUČNI URED CIVILNE ZAŠTITE RIJEKA**
- **NAČELNIK ŽUPANIJSKOG CENTRA 112**
- **GRADONAČELNICI/CE I OPĆINSKI/E NAČELNICI/E AGLOMERACIJE HR RI**
- **PROČELNICA UPRAVNOG ODJELA ZA GOSPODARSTVO, RAZVOJ, EKOLOGIJU I EUROPSKE PROJEKTE GRADA RIJEKE**
- **PROČELNICA UPRAVNOG ODJELA ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRADITELJSTVO I ZAŠTITU OKOLIŠA PGŽ**

KONTAKTI

Županijski centar 112 – rijeka112@civilna-zastita.hr
MUP Ravnateljstvo CZ, područni ured Rijeka – rijeka112@mup.hr
Gradonačelnik grada Rijeke – gradonacelnik@rijeka.hr
Pročelnica Upravnog odjela za gospodarstvo, razvoj, ekologiju i europske projekte Grada Rijeke – poduzetnistvo@rijeka.hr
Gradonačelnik grada Bakra – gradonacelnik@bakar.hr
Gradonačelnik grada Opatije – gradonacelnik@opatija.hr
Načelnik općine Kostrena – kostrena@kostrena.hr
Načelnica općine Omišalj – opcina@omisalj.hr
[Načelnica općine Viškovo - nacelnica@opcina-viskovo.hr](mailto:nacelnica@opcina-viskovo.hr)
Pročelnica Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ - Koraljka.Vahar-Jurkovic@pgz.hr
Osoba za kontakt putem SMS poruke – Tanja Saulig Brajdić, Grad Rijeka, [098 935 41 92](tel:0989354192)

Privitak 1a.

Obavijest DHMZ-a ili NZZJZ za prekoračenje razine prizemnog ozona

Obavijest DHMZ-a ili NZZJZ o pojavi koncentracije prizemnog ozona koja prelazi prag obavješćivanja (i prag upozorenja) u gradu Rijeci/ ili drugoj JLS, a izmjerena je na automatskoj mjernoj postaji _____ za trajno praćenje kvalitete zraka.

Razina onečišćenja prizemnim ozonom koja prelazi prag obavješćivanja od $180 \mu\text{g}/\text{m}^3$ pojavila se dana _____ u _____ sati.

(Prag upozorenja od $240 \mu\text{g}/\text{m}^3$ bio je prekoračen u _____ sati.)

Koncentracija prizemnog ozona kretala se od _____ do _____ mikrograma po prostornom metru zraka.

U Rijeci, _____

Voditelj smjene:

_____
(ime, prezime, potpis)

Privitak 1b.

Obavijest DHMZ-a ili NZZJZ za prekoračenje razine SO₂ i NO₂

Obavijest DHMZ-a ili NZZJZ o pojavi koncentracija SO₂ / NO₂ koja prelazi prag upozorenja u gradu Rijeci/ili drugoj JLS, a izmjerena je na automatskoj mjernoj postaji _____ za trajno praćenje kvalitete zraka.

Razina onečišćenja SO₂ koja prelazi prag upozorenja od 500 µg/m³ pojavila se dana _____ u _____ sati.

Razina onečišćenja NO₂ koja prelazi prag upozorenja od 400 µg/m³ pojavila se dana _____ u _____ sati.

Koncentracija SO₂ kretala se od _____ do _____ mikrograma po prostornom metru zraka.

Koncentracija NO₂ kretala se od _____ do _____ mikrograma po prostornom metru zraka.

U Rijeci, _____

Voditelj smjene:

_____
(ime, prezime, potpis)

Privitak 2a.

Priopćenje za javnost putem radija i web portala (u slučaju prekoračenja praga obavješćivanja i praga upozorenja prizemnim ozonom)

Poštovani građani, obavještavamo vas da je u gradu Rijeci/ili drugoj JLS na mjernoj postaji _____, dana _____.20__ došlo do prekoračenja praga obavješćivanja (i praga upozorenja) za prizemni ozon u trajanju duljem od tri sata.

Prag obavješćivanja ($180 \mu\text{g}/\text{m}^3$) bio je prekoračen u razdoblju od _____sati do _____sati, a prag upozorenja ($240 \mu\text{g}/\text{m}^3$) od _____sati do _____sati.

Ozon (O_3) je snažan oksidirajući kemijski spoj. Simptomi izloženosti koji se pojavljuju uključuju: kašalj, iritaciju grla, bol prilikom dubokog udisaja zraka, bol u prsima, te glavobolju i mučninu. Ovo se posebno odnosi na djecu, osobe s bolestima pluća, starije osobe i ljudi koji obavljaju različite poslove na otvorenom, a koji mogu biti posebno osjetljivi na ozon.

Pozivamo Vas da slijedite savjete i preporuke te mjere zaštite zdravlja ljudi i okoliša koje se poduzimaju prilikom pojave prekoračenja praga obavješćivanja i praga upozorenja:

- paziti kako svojim ponašanjem i aktivnostima ne bi dodatno doprinijeli onečišćivanju zraka i tome dodatno ugrozili ugrožene skupine stanovništva;
- ne upotrebljavati uređaje za zagrijavanje prostorija na fosilna goriva, pogotovo ne one bez učinkovitog odvođenja dimnih plinova;
- za kuhanje koristiti gdje god je to moguće električna kuhala i pećnice umjesto plinskih štednjaka i štednjaka na kruto gorivo;
- ne pušiti u stambenim i radnim prostorijama;
- odgoditi čišćenje sredstvima koje sadrže korozivne kemikalije i otapala, popravke pri kojima se koriste ljepila, boje, lakovi, upotrebu insekticida i sve ostale radnje i aktivnosti koje nisu hitne i neophodne, a pri kojima se onečišćuje zrak u prostorijama s obzirom da se prostorije ne mogu provjetriti otvaranjem prozora;
- ne koristiti mehaničku ventilaciju kojom se u prostorije ubacuje zrak i ne otvarati prozore;
- ugrožene skupine stanovništva (mala djeca, trudnice, stariji ljudi, kronični bolesnici, osobe slabog zdravlja i osjetljive osobe) trebale bi izbjegavati izlazak na ulice.

Pozivamo sve potencijalne onečišćivače na području grada da za vrijeme trajanja posebnih mjera zaštite zdravlja ljudi i okoliša:

- da odgode poslove i aktivnosti koje mogu dodatno onečistiti zrak, ako nisu hitne i/ili neophodne,
- da proizvodne procese pažljivo vode i nadziru kako bi se spriječilo svako daljnje onečišćenje zraka,
  - po potrebi privremeno obustave pogone, uz napomenu da se ne dovede u pitanje sigurnost radnika i okoliša.

Pozivamo sve vozače da:

- obavezno smanje brzinu kretanja automobila u području u kojem je došlo do prekoračenja razine koncentracije ozona,
- poštuju ograničenje ili zabranu korištenja motornih vozila u području u kojem je došlo do prekoračenja dozvoljenih koncentracija ozona, izuzimajući: javni prijevoz i taksi vozila, invalidska vozila, službena vozila policije, vojske, željeznice i pošte, vozila za opskrbu građana osnovnim potrepštinama, vozila vatrogasne službe, prve pomoći, prijevoz bolesnika i liječnika i lijekova i slično.

Privitak 2b.

Priopćenje za javnost putem radija i web portala (u slučaju prekoračenja praga upozorenja za SO₂ i NO₂)

Poštovani građani, obavještavamo vas da je u gradu Rijeci /ili drugoj JLS na mjernoj postaji _____, dana _____.20___. došlo do prekoračenja praga upozorenja) za SO₂ / NO₂ u trajanju duljem od tri sata.

Prag upozorenja za SO₂ od 500 µg/m³ bio je prekoračen u razdoblju od _____sati do _____sati.

Prag upozorenja za NO₂ od 400 µg/m³ bio je prekoračen u razdoblju od _____sati do _____sati.

SO₂/NO₂ su otrovni plinovi. Simptomi izloženosti koji se pojavljuju uključuju: kašalj, iritaciju grla, bol prilikom dubokog udisaja zraka, bol u prsima, te glavobolju i mučninu. Ovo se posebno odnosi na djecu, osobe s bolestima pluća, starije osobe i ljudi koji obavljaju različite poslove na otvorenom.

Pozivamo Vas da slijedite savjete i preporuke te mjere zaštite zdravlja ljudi i okoliša koje se poduzimaju prilikom pojave prekoračenja praga upozorenja:

- paziti kako svojim ponašanjem i aktivnostima ne bi dodatno doprinijeli onečišćivanju zraka i tome dodatno ugrozili ugrožene skupine stanovništva;
- ne upotrebljavati uređaje za zagrijavanje prostorija na fosilna goriva, pogotovo ne one bez učinkovitog odvođenja dimnih plinova;
- za kuhanje koristiti gdje god je to moguće električna kuhala i pećnice umjesto plinskih štednjaka i štednjaka na kruto gorivo;
- ne pušiti u stambenim i radnim prostorijama;
- odgoditi čišćenje sredstvima koje sadrže korozivne kemikalije i otapala, popravke pri kojima se koriste ljepila, boje, lakovi, upotrebu insekticida i sve ostale radnje i aktivnosti koje nisu hitne i neophodne, a pri kojima se onečišćuje zrak u prostorijama s obzirom da se prostorije ne mogu provjetriti otvaranjem prozora;
- ne koristiti mehaničku ventilaciju kojom se u prostorije ubacuje zrak i ne otvarati prozore;
- ugrožene skupine stanovništva (mala djeca, trudnice, stariji ljudi, kronični bolesnici, osobe slabog zdravlja i osjetljive osobe) trebale bi izbjegavati izlazak na ulice.

Pozivamo sve potencijalne onečišćivače na području grada da za vrijeme trajanja posebnih mjera zaštite zdravlja ljudi i okoliša:

- da odgode poslove i aktivnosti koje mogu dodatno onečistiti zrak, ako nisu hitne i/ili neophodne,
- da proizvodne procese pažljivo vode i nadziru kako bi se spriječilo svako daljnje onečišćenje zraka,
- po potrebi privremeno obustave pogone, uz napomenu da se ne dovede u pitanje sigurnost radnika i okoliša.

Pozivamo sve vozače da:

- obavezno smanje brzinu kretanja automobila u području u kojem je došlo do prekoračenja razine koncentracije SO₂/NO₂,
- poštuju ograničenje ili zabranu korištenja motornih vozila u području u kojem je došlo do prekoračenja dozvoljenih koncentracija SO₂/NO₂, izuzimajući: javni prijevoz i taksi vozila, invalidska vozila, službena vozila policije, vojske, željeznice i pošte, vozila za opskrbu građana osnovnim potrepštinama, vozila vatrogasne službe, prve pomoći, prijevoz bolesnika i liječnika i lijekova i slično.

Privitak 3a.

Priopćenje za javnost putem Hrvatske radiotelevizije (HRT) – prizemni ozon

U gradu Rijeci/ili drugoj JLS pojavilo se prekomjerno onečišćenje zraka prizemnim ozonom te je prag obavješćivanja bio prekoračen u razdoblju od ____sati do ____sati (a prag upozorenja od ____sati do ____sati).

Pozivaju se građani da za detaljnije informacije i preporuke o ponašanju u vrijeme trajanja kritične situacije slušaju program Radio Rijeke, Laganini radio i druge lokalne radio stanice.

Privitak 3b.

Priopćenje za javnost putem Hrvatske radiotelevizije (HRT) – SO₂ i NO₂

U gradu Rijeci /ili drugoj JLS pojavilo se prekomjerno onečišćenje zraka SO₂ te je prag upozorenja bio prekoračen u razdoblju od ____sati do ____sati .

U gradu Rijeci /ili drugoj JLS pojavilo se prekomjerno onečišćenje zraka NO₂ te je prag upozorenja bio prekoračen u razdoblju od ____sati do ____sati .

Pozivaju se građani da za detaljnije informacije i preporuke o ponašanju u vrijeme trajanja kritične situacije slušaju program Radio Rijeke, Laganini radio i druge lokalne radio stanice.